

عنوان :

دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی در مورد زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیتهای ترویج کشاورزی

نویسنده گان:

فروزان شاهرخی

کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

لرستان - کوهدشت - اداره شهرداری - واحد فضای سبز

forozansharokhi@gmail.com

Tell: 09166639310

0663-6234564

سید محمود حسینی

عضو هیئت عملی دانشگاه تهران

کرج - دانشکده کشاورزی - گروه ترویج و آموزش کشاورزی

Tell:09121025793

چکیده:

تشکل سازمانی ترویج برای ایفای بهینه وظایف قانونی خود و ارائه خدمات با کیفیت، نیازمند بهره‌گیری از پتانسیل‌های مختلف موجود در روستاها می‌باشد. شوراهای اسلامی روستایی با توجه به قابلیت مهم مردم محوری، شناخت کامل جامعه روستایی و توانایی مناسب در بهره‌گیری از توانمندیهای روستایی می‌توانند بازوهای مهمی در تبیین و اجرای برنامه‌های ترویجی باشند اما پرسشی که مطرح می‌باشد این است که زمینه‌های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیتهای ترویج کشاورزی کدامند؟ این تحقیق کاربردی که به روش توصیفی-همبستگی انجام شده است با هدف پاسخگویی به این پرسش طراحی گردیده است. داده‌های مورد نیاز این پژوهش از طریق سرشماری و تکمیل پرسشنامه ۶۰ نفر از کارشناسان مرتبط با ترویج کشاورزی شهرستان کوهدشت گردآوری گردید. رویایی صورتی پرسشنامه توسط اعضای هیات علمی دانشگاه و برخی از کارشناسان وزارت جهاد کشاورزی مورد تایید قرار گرفت و پایایی پرسشنامه از طریق انجام مطالعه راهنما ۹۴٪ محاسبه گردید. یافته‌ها نشان دادند که میان سطح تحصیلات، سن، سابقه فعالیتهای ترویجی، میزان ارتباط با اعضای شورای اسلامی روستایی و دیدگاه کارشناسان در زمینه میزان مشارکت اعضای شورا در فعالیت‌های ترویج کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. همچنین از دیدگاه کارشناسان ترویج، شوراهای اسلامی می‌توانند به ترتیب در فعالیتهای زمینه‌سازی برای برگزاری کلاسهای ترویجی، تشویق روستاییان جهت شرکت در برنامه‌های ترویجی، همکاری در شناسایی مشکلات کشاورزان، شناسایی رهبران محلی و زمینه‌سازی برای ارتباط آنان با سازمانهای جهاد کشاورزی و همکاری در اجرای برنامه‌های ترویجی در روستا مشارکت نمایند. این در حالیست که همکاری در زمینه تحقیقات مربوط به کشاورزی در سطوح محلی و ترغیب مردم جهت یکپارچه‌سازی و تسطیح اراضی از اولویت پایینتری برخوردار بود در پایان با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهادهای ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: ترویج کشاورزی، شوراهای اسلامی روستایی و مشارکت

مقدمه:

ترویج کشاورزی به توسعه کشاورزی در کشورهای در حال توسعه کمک می کند، بدین ترتیب که انتقال تکنولوژی به بخش کشاورزی را تسهیل می کند و منابع نیروی انسانی در روستاها را توسعه می دهد، بویژه ترویج در آموزش و پرورش و توسعه تعداد کثیری از خرده مالکین و زنان کشاورز و جوانان روستایی نقش بسزایی دارد چنانکه ماوند از ترویج این تعریف را دارد که "ترویج یک نوع خدمت یا سیستم است که از طریق آموزش، کشاورزان را کمک می کند تا روش ها و فنون کشاورزی خود را اصلاح کنند، بهره وری و در آمد خویش را بالا ببرند و سطح زندگی خود را بهبود ببخشند و استاندارد زندگی روستایی را ارتقاء دهند" (سازمان خوارو بار کشاورزی جهانی، ۱۳۷۹). با این اوصاف ترویج موقعی بهترین عملکرد را دارد که با گروههای سازمان یافته کشاورزان کار کند و کشاورزان به طور فعال در برنامه های ترویجی و توسعه ای شرکت کنند. و حمایتهای دائمی و پیوسته را برای ترویج به وجود آورند چاره کار اینجا سیاست عدم تمرکز یعنی توزیع قدرت در سطوح پایین جامعه و افزایش مشارکت مردم در امور اجتماعی و اقتصادی و... خود می باشد. بنا براین راه میانبر برای رسیدن به این تمرکز زدایی و دخالت دادن مردم در سرنوشت خویش، سازمان هایی به نام شوراهای اسلامی روستایی می باشد.

مشارکت:

عبارت است از تلاش سازماندهی شده به منظور افزایش کنترل بر منابع و مؤسسات قانونگذاری و اجرائی توسط گروهها و جریاناتی که تاکنون از چنین کنترلی محروم بوده اند (شفر، ۱۹۹۸). مشارکت عبارت است از درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیتهای گروهی بطوری که آنها برای شرکت در اهداف گروهی تشویق میشوند و مسئولیت در بین آنها تقسیم می شود (Davis & Newstrom, 1985).

شیوه های مشارکت مردمی:

- اشکال مختلف مشارکت بدین شرح می باشد.
- خودیاری: شکلی از مشارکت مردمی است که در جهت تحقق اهداف مشترک صورت گرفته و نتایج اقتصادی آن مستقیماً به خود آنها برمیگردد.
- دیگریاری: شکلی از مشارکت مردمی است که جهت تحقق توسعه روستایی سازماندهی میشود بطوریکه نتایج اقتصادی آن مستقیماً و در مدت کوتاهی به خود مشارکت کنندگان میرسد.
- همیاری: شکلی از مشارکت و همکاری دسته جمعی است که با حفظ کامل استقلال اقتصادی فردی به منظور تحقق اهداف مشخصی صورت می پذیرد.
- دولتیاری: شکلی از مشارکت مردمی است که صرفاً جهت حمایت از برنامه های دولت و حفظ استقلال و امنیت کشور انجام گرفته و نتایج اقتصادی آن شامل تمامی افراد میگردد (عبدالهی، ۱۳۸۴).

زمینه های مشارکت روستاییان:

معمولاً در هر روستا، اهم اموری که به مشارکت و همکاری افراد با یکدیگر نیاز دارند به پنج قسمت اصلی تقسیم میشود که بشرح زیر است :

- ۱ - امور مربوط به کشاورزی مانند : احداث سد ، لایروبی قنوت ، تقسیم آب ، احیاء اراضی و غیره
- ۲ - امور مربوط به تولید مانند : کاشت و داشت و برداشت محصول ، شخم زدن ، وجین ، آبیاری
- ۳ - امور مربوط به تأسیسات اجتماعی و مراسم عمومی مانند : مسجد ، حمام ، روضه خوانی و عزاداری و عروسی و ...
- ۴ - امور دفاعی مانند : ایجاد سیل بند ، بادشکن ، حفر خندق ، دفاع در مقابل دشمن مهاجم
- ۵ - امور مربوط به ساخت سرپناه مسکن (جهانبخش ، ۱۳۸۰) .

مفهوم مشارکت در مباحث ترویج

ترویج عبارت است از خدمت یا نظامی که از طرق مراحل آموزشی به روستاییان کمک میکند تا فنون و روشهای کشاورزی خود را بهبود بخشیده و بر درآمد و کارایی خود بیفزایند. سطح زندگی خویش را بالا ببرند و معیارهای آموزشی و اجتماعی زندگی روستایی را برتری بخشند (سوان سون ، ۱۳۷۰) .

بر اساس فلسفه ترویج و مفاهیم ترویج مشارکتی رهیافتهایی پایه گذاری شدند که تعدادی از آنها بدون حضور روستاییان و کشاورزان در صحنه عملاً انجام نخواهند شد. این رهیافتهای یا مبتنی بر مشارکت مالی کشاورزان و روستاییان هستند یا حضور و مشارکت فیزیکی آنها را طلب می نمایند مانند رهیافت ارزیابی روستایی مشارکتی، رهیافت تحقیق و ترویج نظامهای زراعی، رهیافت تسهیم هزینه، رهیافت کشاورز اول و آخر، رهیافت مشارکتی ترویج کشاورزی و همچنین شهپازی (۱۳۷۲) و ایروانی (۱۳۷۴) معتقدند که ترویج بطور کلی بر اساس مشارکت شکل گرفته و پایه و اساس آن بر تعاون و همکاری استوار است بر همین اساس شهپازی ارائه خدمات ارشادی و آموزشی به روستاییان را فی نفسه یک همکاری مشارکت گونه معرفی نموده است. با افزایش تغییرات در جوامع و پیشرفت سریع علوم، بشر با معضلات و مشکلات متعددی روبرو میشود که به تنهایی قادر به پاسخگویی آنها نمی باشد کارشناسان و مدیران اعتقاد دارند که در چنین محیط پیچیده ای شرایط لازم برای چالش بامسائل و مشکلات ناهمگون در یک فرد به تنهایی استقرار پیدا نمی کند و بهترین حالت برای حل مناسب آنها از طریق همکاری و مشارکت افراد ذینفع فراهم می آید (مهدوی، ۱۳۸۰).

بطور کلی مشارکت به معنای درگیر نمودن کارکنان و ارباب رجوع در فرایند تهیه و توسعه برنامه ها مانند تعیین نیازها ، تعیین اهداف ، طراحی برنامه ها و اجرای آنها میباشد این مشارکت از طریق مکانیزمهای مختلفی از قبیل مشاوره ، تقسیم اطلاعات ، ارزیابی مشترک ، سهیم شدن در تصمیم گیریها و توانا سازی به وجود می آید اینگونه مشارکتها در ترویج برای افزایش تعهد در اجرای برنامه ها و متناسب نمودن آنها مورد تأکید قرار گرفته است زیرا با نزدیکی هرچه بیشتر با ارباب رجوع یک نظام غیر متمرکز ایجاد میشود که در آن امکان توسعه کانالهای ارتباطی ، ایجاد عدالت و توسعه آن ، بهبود مدیریت و اختصاص مناسب تر منابع به وجود می آید برای این منظور وجود ارتباط دو جانبه بین مروجان و افراد محلی ضرورت دارد (شاه ولی و یوسفی نژاد ، ۱۳۷۹).

اهمیت تشکلهای مردمی و محلی :

این تشکلهای که در حوزه روستایی فعالیت می نمایند، در بین مردم بصورت خودجوش ایجاد شده اند، کارکردهای گوناگونی دارند و از مهمترین ارکان توسعه بوم محور می باشند. مروجین و تسهیلگران روستایی بایستی به اهتمام این موضوع به توسعه سیستماتیک و پایدار روستاها بپردازند. همدلی ، همزمانی ، همراز

بودن اصل اصیل و رکن رکین توسعه پایدار روستایی میباشند و در صورت فراهم آمدن شرایط فوق میتوان توسعه را تسریع نمود و گامی بلند در اعتلای آن برداشت (موسی زاده ، ۱۳۸۲) .

تشکلهای مردمی و محلی میتوانند از طریق آگاه سازی مردم ، سرعت بخشیدن به جریان کارها ، رفع تبعیض ، تصمیم گیری و اجرای تصمیمات فعالیتهای مربوط به ترویج و توسعه پایدار روستایی ایفای نقش نمایند (قاسمی ، ۱۳۸۰) .

اختیار دادن به زارعین یا نمایندگان آنها در مشارکت به معنای مشارکت واقعی است . هنگامی که به مردم روستایی در برنامه های ترویجی مسئولیتی داده میشود . آنها برای همکاری در اجرای برنامه انگیزه بیشتری داشته و احساس مسئولیت می کنند . (Van den ban & Howkins , 1988) .

تشکلهای مردمی در قالب شوراهای از جمله ساختارهایی هستند که دولت روابط تعاملی با آنها را در دستور کار خویش قرار می دهد ، تشکلهای مردمی با عطف به راهبردهای مشارکتی بیشتر متوجه ایفای نقش تسهیلگری و میانجی گری بوده و کوشش می نمایند که بفرایندهای رسماً طراحی شده توسعه پایدار تأثیر بگذارند و در این راستا نسل حاضر تشکلهای مردمی متوجه حل مسائل ریشه ای همانند پایداری فرایندهای بهره برداری از منابع طبیعی ، تعیین پیامدها و اثر بخشی کار کردها برای فقر زدایی ریشه ای و اتخاذ رویه ای (Korten , 1997) پایدار برای تأمین هزینه های کارکردهای مربوطه هستند .

برای جوامع روستایی مشارکت یک راه شناسایی و اجرای اولویتهای توسعه روستایی میباشد که از منابع موجود در روستا به بهترین وجه استفاده شود . روش اجرای مشارکت در برنامه های ترویجی ، توسعه به این شرح می باشد (world bank , 2000) . روستایی

۱ - تشخیص مسأله : Diagnosis Probleme

۲ - تعیین اولویتها : Identifying priority problems

۳ - تجزیه و تحلیل و حل مسأله : Problem and solution analysis

۴ - طراحی فعالیت : Plan Action

نقش شوراهای در جلب مشارکت مردم در فعالیتهای ترویج کشاورزی:

سعدی وقاسمی (۱۳۷۸) نموداری را برای نقش شوراهای در چرخه جلب مشارکت مردم در منابع طبیعی ارائه داده اند در اینجا می توان یک تفسیر از کار آنها در راستای نقش شوراهای در جلب مشارکت مردم در ترویج کشاورزی داشته باشیم. با توجه به آن شوراهای در چهار مرحله بستر سازی، مدیریت منابع، نظام دهی به مشارکت، و نظام اطلاع رسانی می توانند به عنوان آسان ساز مشارکت در ترویج کشاورزی وارد عمل شوند، با تشکیل شوراهای قدرت تصمیم گیری به مردم واگذار گردید. این خود عامل مهمی در ایجاد بستر مناسب برای مشارکت روستاییان در فعالیتهای ترویج کشاورزی است . شوراهای بعنوان یک نهاد مشارکتی به مشارکت مردم در ترویج کشاورزی نظام داده اند. به عبارتی با وجود شورا، مشارکت مردم روندی نظام مند خواهد یافت . این مهم باعث تسریع فرایند مشارکت روستاییان و بهره برداران خواهد شد. دیگر اینکه شوراهای بعنوان پل ارتباطی میان ادارات کشاورزی و مردم نقش مهمی را در آموزش آنها ایفا می کنند و نهایتاً اینکه شوراهای اسلامی با بسیج منابع محلی می توانند امکانات لازم برای گسترش مشارکت در ترویج کشاورزی را فراهم نمایند. مدیریت ترویج و نظامهای بهره برداری انتظاراتی را از شوراهای اسلامی روستاها دارد که می توان آنها را این گونه بیان کرد:

- همکاری در برگزاری کلاسهای آموزشی، ترویجی و مشارکتی
- ارائه نیازها و پیشنهادهای آموزشی و ترویجی روستای خود به اداره ترویج و مشارکت مردمی شهرستان
- شرکت فعال در جلسات شورای هماهنگی ترویج و مشارکت مردمی
- همکاری در اجرای پروژه های سازندگی که توسط طرح بسیج جوانان در حوزه آنها برگزار میشود و نیز نظارت و سرکشی به پروژه ها
- تشویق مردم برای تشکیل گروههای کاری تشکیل تعاونیهای رسمی و غیر رسمی
- ارتباط با مروجین مراکز خدمات، خانه های ترویج، مراکز آموزشی، خانه های همیار و همکاری با مراکز یاد شده
- شناسایی الگوهای سنتی مشارکت در حوزه مدیریت خود و اعلام به اداره ترویج و مشارکت مردمی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و ...

- همکاری در اجرای پروژه های تحقیقی و ترویجی، همکاری با شرکتهای تعاونی تولید و همکاری در انتخاب مددکاران و تسهیلگران و ناظران مزرعه و پیگیری کار آنها (عبدالهی، ۱۳۸۴).

بنابراین مشارکت کشاورزان در قالب نهادهای محلی از جمله شوراهای روستایی می تواند ما را در راه رسیدن به توسعه کشاورزی کمک نماید آنها به عنوان نمایندگان قشر وسیعی از جامعه تولید کنندگان کشاورزی پتانسیل بالایی برای همکاری و مشارکت در طرحها و برنامه های ترویج کشاورزی دارند و از سویی ترویج عامل تسریع بخش توسعه کشاورزی است پس در نهایت این تحقیق از این جهت که زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی را در فعالیتهای ترویج و سرانجام رسیدن به توسعه کشاورزی شناسایی می کند، اهمیت دارد.

اهداف تحقیق:

هدف کلی:

بررسی و شناخت و اولویت بندی زمینه های مشارکت اعضای شوراهای اسلامی روستایی در فعالیتهای ترویج کشاورزی

اهداف اختصاصی:

بررسی زمینه های کنونی مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیتهای ترویج کشاورزی

بررسی و اولویت بندی راهکارهای مشارکت شوراها در فعالیتهای ترویج کشاورزی

روش تحقیق:

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و به روش توصیفی، هبستگی و از نوع پیمایشی می باشد. این تحقیق نظرات کارشناسان ترویج در خصوص میزان مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیتهای ترویج کشاورزی، همبستگی بین متغیرهای تحقیق و نیز معنی دار بودن اختلافات بین میانگین متغیرهای مستقل را مورد مطالعه قرار می دهد. برای تعیین حجم نمونه کارشناسان ترویج کشاورزی به دلیل کم بودن تعداد آنها از روش سرشماری استفاده شده است، بنابر این تعداد ۶۰ نفر از کارشناسان به این روش انتخاب گردیدند، تا به پرسشهای پرسشنامه پاسخ دهند. به علت ماهیت میدانی بودن تحقیق، ابزار اندازه گیری پرسشنامه سوالات باز و بسته بود در این تحقیق به منظور سنجش روایی تعدادی از پرسشنامه های تدوین شده توسط کارشناسان مدیریت ترویج و مشارکت مردمی سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان مورد بررسی قرار گرفته و اصلاحات

لازم بر روی آنها اعمال شده است و در نهایت روایی آنها توسط اساتید راهنما و مشاور مورد تایید قرار گرفت. برای سنجش اعتبار پرسشنامه های این تحقیق یک پیش آزمون انجام گرفت سپس با استفاده از نرم افزار SPSS میزان ضریب کرونباخ آلفا اندازه گیری شد که ۹۴٪ محاسبه شد. در این تحقیق پس از جمع آوری و دسته بندی داده ها از روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردیده است و در این تحقیق متغیرهای مستقل مربوط به کارشناسان مرتبط با ترویج کشاورزی شامل: سن، جنس، محل تولد، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، پست سازمانی، سابقه فعالیت در زمینه ترویج کشاورزی و میزان ارتباط با اعضای شوراهای اسلامی می باشد. و متغیر وابسته در این تحقیق دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیتهای ترویج کشاورزی می باشد. از روش آمار توصیفی به منظور دسته بندی گروههای آزمودنی از نظر صفات مختلف و توصیف ویژگیهای جامعه آماری از جداول توزیع فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی، میانگین، میانه، مد، انحراف معیار، کمینه، بیشینه، استفاده به عمل آمده است و در بخش آمار استنباطی از ضریب همبستگی اسپیرمن، آزمون من وایت نی و کروسکال والیس استفاده گردید.

یافته های تحقیق:

در این تحقیق ۶۰ نفر از کارشناسان ترویج جهاد کشاورزی استان لرستان (شهرستان کوهدشت و کارشناسان ستادی مستقر در سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان) مورد مطالعه قرار گرفته اند که برای توصیف متغیرهای تحقیق از مشخصه های آماری نظیر جدول توزیع فراوانی، درصد فراوانی، فراوان تجمعی، میانگین، میانه، مد و انحراف معیار، ضریب تغییرات، کمینه و بیشینه استفاده گردیده است. که بر اساس این تحقیق، متوسط سن کارشناسان مورد مطالعه ۳۷ سال بوده است که جوانترین آنها ۲۴ سال سن و مسن ترین آنها ۴۹ سال سن داشتند و بیشترین فراوانی مربوط به طبقات سنی ۳۱ تا ۳۵ سال و کمترین فراوانی مربوط به طبقه ۲۵ سال و به پایین می باشد و انحراف معیار بدست آمده نیز برابر ۷/۱۳ می باشد و همچنین از نظر جنسیت ۵۴ نفر (۹۰٪) از کارشناسان مورد مطالعه مرد و ۶ نفر (۱۰٪) از آنها زن بوده اند. نتایج نشان می دهد ۵۸٪ از افراد مورد مطالعه با بیشترین فراوانی دارای تحصیلات لیسانس و ۹٪ از افراد با کمترین فراوانی دارای تحصیلات فوق لیسانس و بالاتر بوده اند و به لحاظ رشته تحصیلی این کارشناسان مرتبط با ترویج کشاورزی، بیشترین فراوانی مربوط به رشته زراعت و اصلاح نباتات می باشد که ۳۴٪ را به خود اختصاص داده است، و فقط ۱۷٪ از آنها دارای رشته ترویج و آموزش کشاورزی بوده اند. در خصوص تشکیل کلاسهای آموزشی ترویجی برای اعضای شوراهای اسلامی روستایی، ۴۸٪ از کارشناسان مورد مطالعه اظهار داشته اند که برای اعضای شورها کلاسهایی را تشکیل داده اند ولی ۵۲٪ از آنها نیز عنوان نموده اند که هیچ کلاسی را برای اعضای شورها تشکیل نداده اند.

متوسط سابقه فعالیت کشاورزان مورد مطالعه در زمینه ترویج کشاورزی برابر ۹ سال بوده است که کمترین سابقه یک سال و بیشترین سابقه ۲۶ سال می باشد. و در خصوص میزان ارتباط کارشناسان ترویج کشاورزی با اعضای شوراهای اسلامی ۳۷/۵٪ از کارشناسان ترویج کشاورزی مورد مطالعه با بیشترین فراوانی اظهار داشته اند که میزان ارتباط آنها با اعضای شورها در حد کم تا خیلی کم بوده است و حدود ۲۷٪ کارشناسان ترویج کشاورزی میزان ارتباط خود با اعضاء شورها را در حد متوسط و ۳۲٪ کارشناسان ترویج نیز میزان

ارتباط خود را در حد زیاد تا خیلی زیاد عنوان نموده اند و ۷٪ اظهار داشته اند که هیچ ارتباطی با شوراها نداشته اند.

بررسی و اولویت بندی دیدگاه کارشناسان مرتبط با ترویج در خصوص میزان مشارکت اعضای شوراهای اسلامی در فعالیتهای ترویج کشاورزی

در زمینه اولویت بندی میزان مشارکت اعضای شوراها در فعالیتهای ترویج کشاورزی، ۲۸ گویه از مهمترین موارد مشارکت انتخاب گردیدند و از کارشناسان ترویج خواسته شد تا با استفاده از طیف لیکرت میزان مشارکت اعضای شوراها را در فعالیتهای ترویجی مشخص کنند که نتیجه به ترتیب اولویت در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱: اولویت بندی دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی در خصوص میزان مشارکت
اعضاء شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گویه ها
۱	۳۳/۶۸	۰/۹۸	۲/۹۱	۵۷	زمینه سازی برای برگزاری کلاسهای ترویجی
۲	۳۵/۵۴	۱/۰۴	۲/۶۳	۵۷	تشویق روستائیان جهت شرکت در برنامه های ترویجی
۳	۳۶/۷۷	۱/۰۷	۲/۹۱	۵۷	همکاری در شناسایی مشکلات کشاورزان و ارائه به مسئولین
۴	۳۶/۹۴	۰/۹۹	۲/۶۸	۵۸	شناسایی رهبران محلی و زمینه سازی برای ارتباط آنان با ادارات کشاورزی
۵	۳۷/۳۶	۱/۰۲	۲/۷۳	۵۷	همکاری در اجرای برنامه های ترویجی و مشارکتی در روستا
۶	۴۱/۴۴	۱/۰۹	۲/۶۳	۵۷	دخالت در حل و فصل مسائل مربوط به مالکیت و بهره برداری اراضی زراعی منطقه
۷	۴۲/۴۰	۱/۰۶	۲/۵۰	۶۰	
۸	۴۳/۱۳	۱/۱۳	۲/۶۲	۵۸	شناسایی و معرفی اراضی و باغات مناسب جهت اجرای طرحهای نمایشی
۹	۴۴/۷۱	۱/۱۴	۲/۵۵	۵۹	ترویجی
۱۰	۴۵/۹۹	۱/۲۶	۲/۷۴	۵۸	همکاری با بخش ترویج جهاد کشاورزی بعنوان مروج
۱۱	۴۶/۲۷	۱/۱۸	۲/۵۵	۶۰	همکاری در تشکیل تعاونی های روستایی و کشاورزی
۱۲	۴۷/۵۸	۱/۰۸	۲/۲۷	۵۸	همکاری در جلب مشارکت مردم برای حضور در کلاسهای ترویجی
۱۳	۴۸/۲۹	۰/۹۹	۲/۰۵	۵۹	ترغیب مردم جهت شناسنامه دار کردن باغات، مزارع و دامداریها
۱۴	۴۸/۴۴	۱/۲۴	۲/۵۶	۶۰	راهنمایی کشاورزان در استفاده بهینه از نهادها و بکارگیری صحیح ادوات
۱۵	۵۱/۸۷	۱/۲۵	۲/۴۱	۵۸	راهنمایی مردم جهت استفاده از تسهیلات بانکی جهت توسعه فعالیتهای
۱۶	۵۰/۹۱	۱/۱۲	۲/۲۰	۵۸	کشاورزی
۱۷	۵۲/۸۶	۱/۲۰	۲/۲۷	۵۹	همکاری در معرفی کشاورزان و دامداران نمونه

۱۸	۵۵/۰۹	۱/۱۹	۲/۱۶	۶۰	زمینه سازی برای برگزاری روز مزرعه و جشن درختکاری در روستا
۱۹	۵۸/۰۸	۱/۳۳	۲/۲۹	۵۸	راهنمایی و مشاوره مردم جهت حفظ و استفاده بهینه از منابع آبی
۲۰	۵۸/۲۵	۱/۲۰	۲/۰۶	۵۹	تعیین نیازهای آموزشی و ترویجی روستائیان
۲۱	۶۱/۴۳	۱/۳۷	۲/۲۳	۶۰	جلب مشارکت مردم در امور بیمه محصولات زراعی و باغی
۲۲	۶۲/۰۹	۱/۳۱	۲/۱۱	۵۹	همکاری در توزیع کتاب ، نشریات و مجلات آموزشی و ترویجی
۲۳	۶۲/۸۳	۱/۲۰	۱/۹۱	۵۸	شرکت در جلسات برنامه ریزی طرحهای مشارکتی کشاورزی در سطوح
۲۴	۶۶/۱۹	۱/۳۹	۲/۱۰	۵۸	محلی
۲۵	۶۶/۲۲	۱/۴۷	۲/۲۲	۵۹	زمینه سازی برای استفاده از وسایل ارتباط جمعی در خصوص ترویج
۲۶	۶۹/۰۵	۱/۴۵	۲/۱۰	۵۸	ارائه مطالب به فراگیران در کلاسهای ترویجی به عنوان آموزشگر
۲۷	۷۱/۲۶	۱/۲۴	۱/۷۴	۵۹	همکاری در طراحی برنامه های ترویجی متناسب با نیاز منطقه
۲۸	۸۶/۷۱	۱/۵۰	۱/۷۸	۶۰	همکاری در راه اندازی و بهینه سازی کتابخانه های روستایی
					تشویق مردم به مبارزه تلفیقی با آفات و بیماریهای و ترویج آن در منطقه
					راهنمایی و مشاوره کشاورزان در امور بازاریابی ، بازار رسانی و فرآوری
					محصولات
					همکاری در زمینه تحقیقات مربوط به کشاورزی در سطوح محلی
					ترغیب مردم جهت یکپارچه سازی و تسطیح اراضی

بررسی و اولویت بندی اهمیت راهکارهای مختلف برای مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی

برای اولویت بندی نظرات کارشناسان ترویج کشاورزی در خصوص اهمیت راهکارهای مختلف برای مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی ۱۰ گویه انتخاب گردید و از کارشناسان ترویج خواسته شد که با استفاده از طیف لیکرت میزان اهمیت هر یک را مشخص نمایند که از دیدگاه کارشناسان ترویج به ترتیب ایجاد انگیزه های مادی برای اعضای شوراهای روستایی، برقراری ارتباط دو سویه بین شوراها با نهادهای کشاورزی، همکاری با شوراها در شناسایی و ثبت دانش بومی، ترغیب و تشویق شوراها به ایجاد تشکلهای مردمی و همکاری در انتخاب نمونه های روستایی در اولویت اول تا پنجم قرار گرفته اند (جدول شماره ۲) .

جدول ۲: اولویت بندی نظرات کارشناسان ترویج کشاورزی در خصوص اهمیت راهکارهای مختلف برای مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی

اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گویه ها
۱	۲۸/۱۱	۱/۰۶	۳/۷۷	۵۹	ایجاد انگیزه های مادی برای اعضای شوراهای روستایی
۲	۳۱/۹۷	۱/۲۶	۳/۹۴	۵۸	برقراری ارتباط دو سویه بین شوراها با نهادهای کشاورزی
۳	۳۲/۰۸	۱/۱۱	۳/۴۹	۵۹	همکاری با شوراها درشناسایی و ثبت دانش بومی
۴	۳۲/۸۰	۱/۲۳	۳/۷۵	۵۸	ترغیب و تشویق شوراها به ایجاد تشکلهای مردمی
۵	۳۳/۰۵	۱/۲۰	۳/۶۳	۵۷	همکاری درانتخاب نمونه های روستایی
۶	۳۳/۵۱	۱/۲۲	۳/۶۴	۵۹	الزام دستگاههای متولی ترویج و توسعه کشاورزی به همکاری با شوراها
۷	۳۴/۴۴	۱/۲۴	۳/۶۶	۵۷	ایجاد انگیزه های معنوی برای اعضای شوراهای روستایی
۸	۳۵/۷۹	۱/۲۶	۳/۵۲	۵۹	همکاری با شوراها در انجام طرحهای مطالعاتی درسطح روستا
۹	۳۶/۵۸	۱/۳۵	۳/۶۹	۵۹	آشنا نمودن شوراها با وظایف شان در توسعه و ترویج کشاورزی
۱۰	۳۷/۶۰	۱/۳۸	۳/۶۷	۵۸	افزایش آگاهی شوراهای اسلامی درزمینه ترویج و توسعه کشاورزی

آمار تحلیلی:

دراین قسمت به منظور تعیین رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته از ضریب همبستگی اسپیرمن و برای تعیین اختلاف معنی داری متغیرهای تحقیق از آزمون های کروسکال والیس و من وایت نی استفاده گردیده است که نتایج آن در زیر ارائه می گردد.

نتایج حاصل از ضریب همبستگی بین دو متغیر سن کارشناسان ترویج کشاورزی و دیدگاه آنها پیرامون زمینه های مشارکت اعضای شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی ($r = -0/105$ و $r = 0/498$) حاکی از آن است که رابطه بین دو متغیر مذکور در سطح ۵ درصد خطا معنی دار نشده است. لذا فرض تحقیق رد و فرض صفر تأیید می گردد، بر این اساس دیدگاه کارشناسان مورد مطالعه در خصوص زمینه های مشارکت در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی مستقل از سن آنان بوده است.

- نتایج حاصل از ضریب همبستگی بین دو متغیر سطح تحصیلات کارشناسان ترویج کشاورزی و دیدگاه آنها پیرامون زمینه های مشارکت اعضای شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی ($r = 0/498$ و $r = 0/001$) حاکی از آن است که رابطه بین دو متغیر مذکور با ۹۹ درصد اطمینان مثبت شده است. لذا فرض تحقیق تأیید و فرض صفر رد می گردد، بر این اساس هر چه سطح تحصیلات کارشناسان ترویج کشاورزی بالا تر بوده است در نتیجه دیدگاه آنان در خصوص زمینه های مشارکت در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی مثبت تر بوده است.

- بررسی ضریب همبستگی بین دو متغیر سابقه فعالیت کارشناسان در زمینه ترویج کشاورزی و دیدگاه آنها پیرامون زمینه های مشارکت اعضای شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی ($r = 0/759$ و $r = 0/000$) حاکی از آن است که رابطه بین دو متغیر مذکور در سطح ۱ درصد خطا مثبت شده است. لذا فرض تحقیق با بیش از ۹۹ درصد اطمینان تأیید و فرض صفر رد می گردد، بر این اساس هر چه سابقه فعالیت های ترویجی کارشناسان بیشتر بوده در نتیجه دیدگاه آنان در خصوص زمینه های مشارکت در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی مثبت تر بوده است.

- بررسی ضریب همبستگی بین دو متغیر میزان ارتباط کارشناسان ترویج کشاورزی با اعضای شورا های اسلامی روستایی و دیدگاه آنها پیرامون زمینه های مشارکت اعضای شورای اسلامی روستایی در

فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی ($r = 0/312$ و $\rho = 0/39$) حاکی از آن است که رابطه بین دو متغیر مذکور در سطح ۵ درصد خطا مثبت شده است. لذا فرض تحقیق تائید و فرض صفر رد می گردد، بر این اساس هر چه میزان ارتباط کارشناسان ترویج کشاورزی با اعضاء شورا های اسلامی روستایی بیشتر می باشد در نتیجه دیدگاه آنان در خصوص زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی مثبت تر می باشد.

جدول ۳: خلاصه نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن در مورد فرضیه های مربوط به کارشناسان

ترویج کشاورزی

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار r	مقدار p
سن	زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	-0/105	0/498
سطح تحصیلات	زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	0/498**	0/001
سابقه فعالیت در ترویج کشاورزی	زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	0/759**	0/000
میزان ارتباط با اعضاء شوراهای اسلامی	زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	0/312*	0/039

*** = ۱٪ خطا

** = ۵٪ خطا

۲- نتایج حاصل از آزمون کروسکال والیس

- بین میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی بر حسب رشته تحصیلی تفاوت معنی داری وجود دارد. با مقایسه مقادیر $X^2 = 26/64$ و $\rho = 0/21$ حاصل از جدول معلوم می گردد که مقدار بدست آمده در سطح ۵٪ درصد خطا معنی دار می باشد به عبارت دیگر فرض تحقیق مبنی بر وجود اختلاف تائید و فرض صفر با حداکثر خطای ۱ درصد رد می گردد. بنابراین می توان اظهار کرد بین دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی بر حسب رشته تحصیلی تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول ۴: نتایج آزمون کروسکال والیس در خصوص اختلاف میانگین دیدگاه کارشناسان ترویج

در زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	Sig	Chi-square	DF
زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	رشته تحصیلی	0/021	26/64	14
زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	پست سازمانی	0/298	4/89	4

- همچنین بین میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان مرتبط با ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی بر حسب پست سازمانی تفاوت معنی داری وجود دارد. با مقایسه مقادیر $X^2 = 4/89$ و $\rho = 0/298$ حاصل از جدول معلوم می گردد

که مقدار بدست آمده در سطح ۵ درصد خطا معنی دار نمی باشد به عبارت دیگر فرض تحقیق مبنی بر وجود اختلاف رد و فرض صفر تأیید می گردد. بنابراین می توان اظهار کرد بین دیدگاه کارشناسان درخصوص زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی از نظر پست سازمانی اختلاف معنی داری وجود ندارد.

۳- نتایج حاصل از آزمون من وایت نی :

بین میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان مرتبط با ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی بر حسب جنسیت تفاوت معنی داری وجود دارد. از مقایسه میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان زن و مرد پیرامون زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی و نیز مقایسه ($Z = -۳/۰۸$ و $U = ۳۰$) در سطح معنی داری ($\rho = ۰/۰۰۲$) می توان عنوان نمود که بین دیدگاه کارشناسان مرد و زن پیرامون زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی اختلاف معنی داری وجود دارد. بنابراین فرض تحقیق مبنی بر وجود اختلاف با ۹۹ درصد اطمینان تأیید و فرض صفر با حداکثر خطای ۱٪ رد می گردد. به عبارت دیگر دیدگاه زنان نسبت به دیدگاه مردان در خصوص زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی مثبت تر بوده است

جدول ۵: نتایج آزمون من وایت نی در خصوص اختلاف میانگین دیدگاه کارشناسان ترویج در زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی

متغیر وابسته	میانگین دو گروه	U	Z	sig
زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	مرد: ۲۰/۲۹ زن: ۳۶/۵۰	۳۰	-۳/۰۸	۰/۰۰۲
زمینه های مشارکت شوراهای فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی	روستا: ۲۱/۷۱ شهر: ۲۳/۱۰	۲۲۲/۵	-۰/۳۸۱	۰/۷۰۳

همچنین بین میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت اعضاء شورای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی بر حسب محل تولد تفاوت معنی داری وجود دارد. از مقایسه میانگین رتبه ای دیدگاه کارشناسان متولد شهر و روستا پیرامون زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی و نیز مقایسه ($Z = -۰/۳۸۱$ و $U = ۲۲۲/۵$) در سطح معنی داری ($\rho = ۰/۷۰۳$) می توان عنوان نمود که بین دیدگاه کارشناسان متولد شهر و روستا پیرامون زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی اختلاف معنی داری وجود ندارد. بنابراین فرض تحقیق مبنی بر وجود اختلاف رد و فرض صفر تأیید می گردد. به عبارت دیگر بین دیدگاه کارشناسان متولد شهر و روستا در خصوص زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی اختلافی وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری:

در زمینه اولویت بندی دیدگاه کارشناسان در خصوص میزان مشارکت اعضای شوراهای اسلامی در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی، نتایج نشان می دهد که به ترتیب میزان مشارکت اعضای شوراهای اسلامی در خصوص: زمینه سازی برای برگزاری کلاسهای ترویجی، تشویق روستائیان جهت شرکت در برنامه های ترویجی، همکاری در شناسایی مشکلات کشاورزان و ارائه به مسئولین، شناسایی رهبران محلی و زمینه سازی برای ارتباط آنان با ادارات کشاورزی و همکاری در اجرای برنامه های ترویجی و مشارکتی در روستا در اولویت های بالا قرار گرفته اند و همکاری در زمینه تحقیقات مربوط به کشاورزی در سطوح محلی و ترغیب مردم جهت یکپارچه سازی و تسطیح اراضی در اولویت های آخر میزان مشارکت قرار گرفته اند. تحقیق قاسمی (۱۳۸۰) نیز تفاوت در زمینه های مشارکت را تایید می نماید. همچنین خوشه گیر (۱۳۸۰) در تحقیقش بیان کرد که ۹۶/۳٪ از شوراهای دارای عملکرد متوسط، قوی و خیلی قوی بوده اند و هیچ یک عملکرد خیلی ضعیف نداشته و تنها ۳/۷ درصد از آنها عملکرد ضعیف داشتند.

نتایج حاصل از ضریب همبستگی بین دو متغیر سن کارشناسان ترویج کشاورزی و دیدگاه آنها پیرامون زمینه های مشارکت اعضای شوراهای اسلامی در فعالیتهای ترویجی رابطه معنی دار دیده نشد اما بین سطح تحصیلات کارشناسان، میزان ارتباط آنها با اعضای شوراهای اسلامی، و سابقه فعالیت کارشناسان در فعالیتهای ترویجی و دیدگاه آنها پیرامون میزان مشارکت اعضای شوراها در فعالیتهای ترویجی رابطه مثبت و معنی دار دیده شد. و نتایج آزمون کروسکال والیس در خصوص اختلاف میانگین بین دیدگاه کارشناسان ترویج در زمینه های مشارکت شوراها در فعالیتهای ترویجی بر حسب رشته تحصیلی بیانگر آن است که بین دیدگاه کارشناسان ترویج کشاورزی پیرامون زمینه های مشارکت شوراها در فعالیتهای ترویجی بر حسب رشته تحصیلی تفاوت معنی دار وجود دارد ولی از نظر پست سازمانی اختلاف معنی دار وجود ندارد.

نتایج آزمون من وایت نی در خصوص اختلاف میانگین دیدگاه کارشناسان ترویج در زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی در فعالیتهای ترویج کشاورزی بر حسب جنسیت اختلاف معنی دار وجود دارد ولی بر حسب محل تولد اختلاف معنی داری وجود ندارد. و در نهایت از دیدگاه کارشناسان ترویج ایجاد انگیزه های مادی برای اعضای شوراهای روستایی، برقراری ارتباط دوسویه شوراها با نهادهای کشاورزی، همکاری با شوراها در شناسایی و ثبت دانش بومی در اولویتهای اول تا سوم قرار داشت. چنانچه مقیمی (۱۳۷۵) می گوید موفقیت شوراها به استقلال مالی و آموزش لازم به شوراها، برطرف شدن نقص قانون شوراها و مشخص بودن مرز دقیق وظایف شوراها بستگی دارد.

پیشنهادات:

- با توجه اینکه، حضور کم قشرهای تحصیل کرده جامعه روستایی در شوراهای اسلامی بزرگترین معضل برای انجام فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی می باشد لذا توصیه می گردد زمینه ها و شرایط انگیزشی ایجاد گردد تا اعضا با سواد جامعه روستایی در شوراها عضو گردند.
- با توجه به ارتباط کم اعضا شورا های اسلامی روستایی با مراکز خدمات کشاورزی توصیه می گردد ادارات و مراکز ترویج جهاد کشاورزی همکاری گسترده و دوجانبه ای را با اعضای شورای اسلامی در خصوص فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی داشته باشند.

- با توجه به اینکه استفاده از اعضای شورای اسلامی از کلاسهای آموزشی - ترویجی بر مشارکت آنان در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی تاثیر داشته است توصیه می گردد کلاسهای آموزشی و ترویجی بیشتری در خصوص ترویج و توسعه کشاورزی برای اعضای شوراها در نظر گرفته شود.

- توصیه می گردد برای اعضای شوراها روستایی به منظور مشارکت در فعالیت های ترویج و توسعه کشاورزی انگیزه های مادی و معنوی بیشتری فراهم گردد و برای شوراها اسلامی حقوق و مزایایی در نظر گرفته شود.

منابع:

- ۱- ایروانی، هوشنگ (۱۳۷۱). تاریخچه آموزش و ترویج کشاورزی در ایران. نشر مشهد.
- ۲- جهانبخش، محمد انور. (۱۳۸۰). بررسی مشارکت روستاییان در دوره های آموزشی امور دام و منابع طبیعی در شهرستان بانه. پایان نامه کارشناسی ارشد.
- ۳- خوشه گیر، محمد. (۱۳۸۲). بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد شوراهای اسلامی روستایی شهرستان ساوجبلاغ، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران .
- ۴- سعدی، حشمت اله و قاسمی، علی اصغر (۱۳۷۸). رویکردی بر زمینه های همکاری شوراهای اسلامی روستایی در مدیریت منابع طبیعی از دیدگاه کارشناسان منابع طبیعی. مجموعه مقالات اولین همایش منابع طبیعی، مشارکت و توسعه، تهران: انتشارات دفتر ترویج و مشارکت مردمی سازمان جنگلها و مراتع کشور
- ۵- سوان سون، برتون (۱۳۷۰). مرجع ترویج کشاورزی. ترجمه اسماعیل شهبازی و احمد حجابیان. تهران: سازمان ترویج کشاورزی
- ۶- شاه ولی، منصور و یوسفی نژاد، مجید (۱۳۷۹). رویکردهای ترویج، آموزش و تحقیقات در قرن ۲۱. تهران: انتشارات موسسه توسعه روستایی ایران.
- ۷- شهبازی، اسماعیل (۱۳۷۲). توسعه و ترویج روستایی. تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- ۸- شفرده، آندرو (۱۳۷۹). توسعه پایدار روستایی. ترجمه سید محمود حسینی.

- ۹- عبدالهی، عیوض (۱۳۸۴). تحلیل مشارکت تشکلهای مردمی و محلی در برنامه های تسهیل گری (ترویجی) پیرامون توسعه پایدار روستایی (مطالعه موردی شوراهای اسلامی روستایی استان آذربایجان غربی: شهرستانهای میاندوآب و شاهین دژ). پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت مدرس.
- ۱۰- قاسمی، علی اصغر (۱۳۸۰). بررسی زمینه های مشارکت شوراهای اسلامی روستایی در فعالیت های ترویج و توسعه منابع طبیعی استان مازندران (منطقه نوشهر). پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- ۱۱- مهدوی حسینی پور، مریم (۱۳۸۰). نقش ترویج در جلب مشارکت مجریان طرحهای مرتعداری در استان سمنان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- ۱۲- موسی زاده، ف (۱۳۸۲). نقش تشکلهای مردم: ده مقاله ترویج کشاورزی. مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی جهاد سازندگی. خرداد و تیر ماه. صص ۱۶-۷.

۱3-Davis&Newstrom(1985).Human behavior at work: Organizational Behavior.MC Grow Hill.Inc.p.187

14-FAO(1994).People Participation Program in Pujehun,Sierraleon.Rom.FAO

15-Korten,D.(1997).Third Generation Of NGOs Strategis,a key to people centered Development, Word Development 15 (Supplement). 145-159.

16-.Van Den Ban , A,W,and H.S. Hawkins,(1988).Agricultural Extension Copublish in the United States,New York.

17-Word Bank(2000).Village Participation Manual Rural Development the African Network on Participatory Approaches.

Agricultural extension experts' perceptions of participation of Rural Islamic Councils in agricultural extension activities

Forouzan Shahrokhi, S. M. Hosseini

Abstract:

Extension organization, for playing its legal duties and provide optimum quality services requires taking advantage of different potential in the villages. Rural Islamic Councils, as the important feature deserving community-oriented entity and ability to fully understand the proper utilization of rural capabilities, can also share an eminent arm in representation of extension programs. However, the question is raised here is that in what fields Islamic Councils may participate in agricultural activities. This research runs via descriptive-correlation method and aims at answering the question. Data required for this research was collected through the census questionnaires and 60 related agricultural extension experts in Koohdasht city were involved. Content validity of this questionnaire was realized by the faculty members and some experts of the Ministry of Jihad-e-Agriculture. Its reliability also was confirmed through questionnaire study guides and secured as equal to 0.94. Results show that there is a positive and significant relationship between the levels of education, age, history of extension activities, relations with members of the Islamic Councils and experts' perceptions of council's participation level in agricultural activities. Moreover, upon the views expressed by extension experts, the Islamic councils shall assist in the various fields including; making proper grounds for extension sessions, encouraging villagers to participate in extension programs, identifying farmers' problems, introducing local elites and field leaders, and facilitating communication in extension programs at village level deserve highest priorities. On the other hand, their involvement in the fields of local agricultural research interventions and encouraging people in land consolidation and preparation schemes pose lower priorities. At the end, some suggestions are presented to finalize the research.

Key words: Agricultural extension, Rural Islamic Councils, Participation